

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.080/2021/6. szám

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos bíró

A felperes:.....

(Cím2)

A felperes képviselője:.....

(eljáró ügyvéd:
.....)

Az alperes: Alperes1

(.....)

Az alperes képviselője:kamarai jogtanácsos

A per tárgya: versenyügyben hozott VJ/31-670/2017. számú végzés jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 105.K.706.643/2020/9. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 105.K.706.643/2020/9. számú ítéletét megváltoztatja, az alperes VJ/31-670/2017. számú végzését megsemmisíti, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezi;
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint elsőfokú eljárási költséget;
- megállapítja, hogy a felperes terhén feljegyzett 18 000 (tizennyolcezer) forint kereseti, továbbá a 70 000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes 2017. szeptember 5-én VJ/31/2017. számon többek között a felperessel szemben is versenyfelügyeleti eljárást indított gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt. A felperes 2020. július 10-én benyújtott kérelmében a beadványának 2. számú mellékletében megjelölt iratok vonatkozásában kért az alperestől iratbetekintést.

Az alperes végzése

[2] Az alperes a VJ/31-670/2017. számú végzése rendelkező részének I. pontja szerint a felperes meghatalmazott ügyvédjei számára engedélyezte az adatok, információk titokban tartásának kötelezettségét tartalmazó írásbeli nyilatkozat megtételével a versenyfelügyeleti eljárásban keletkezett, más eljárás alá vont, illetve megkeresett harmadik fél üzleti titkát tartalmazó iratokba, illetve azok meghatározott részébe történő betekintést és az iratokról feljegyzés és másolat készítését. A II. pontban rögzítette, hogy az iratbetekintés során megismert információk, adatok kizárólag a jelen versenyfelügyeleti eljárás és az azzal összefüggő bírósági felülvizsgálati eljárás során használhatók fel. A III. pontban előírta, hogy az iratbetekintés csak az ügyfelet képviselő ügyvéd útján gyakorolható azzal, hogy a megismert korlátozottan megismerhető adatokat nem tárhatja fel az ügyfélnek sem.

[3] Indokolásában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 1. §, 5. §, 13. §, 17. §, 34. §, 37. §, 72. § egyes rendelkezéseinek, az üzleti titok védelméről szóló 2018. évi LIV. törvény (a továbbiakban: Üvtv.) 1. § (1) bekezdés, valamint a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozást tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 55. § (1), (5) bekezdés, 55/A. § (1) bekezdés da) alpont, 55/B. § (1) bekezdés (3)-(4) bekezdés, 55/D. §, 82. § (1) bekezdés rendelkezéseire hivatkozott.

A felperes keresete, az alperes védírata

[4] A felperes az alperes végzésével szemben keresetet terjesztett elő, amelyben kérte elsődlegesen annak megváltoztatását, másodlagosan a megsemmisítését, és az alperes új eljárásra történő kötelezését. Álláspontja szerint a végzés sérti a felperes tisztességes eljáráshoz, valamint védekezéshez és jogorvoslathoz való jogát, hivatkozással az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, és XXVIII. cikk (3), és (7) bekezdésére. Kifogásolta, hogy az alperes érdemben megtagadta az iratbetekintést a versenyközgazdasági szakértő számára, akinek szakértelme a védekezéshez mellőzhetetlen.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte, mivel a védelemhez való jog álláspontja szerint hatékonyan gyakorolható azáltal, hogy az iratbetekintési és másolatkészítési jog a felperes jogi képviselőinek biztosított.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

[6] A Fővárosi Törvényszék 105.K.706.643/2020/9. számú, 2020. november 12-én kelt ítélete szerint a felperes keresete nem megalapozott.

[7] A törvényszék megállapította, hogy az iratbetekintési jog a felperesnek nem abszolút joga. A felperes ugyan maga jogosult eldönteni, milyen jogszabályi lehetőségeket kíván igénybe venni a védekezése során, de az alperes mérlegelése során helyesen vette figyelembe, hogy az iratok a felperes versenytársának, illetve üzleti partnerének (utóbbi révén további piaci szereplőknek) olyan védett adatait tartalmazza, amelyek a piaci versenyben közvetlenül felhasználhatók lennének, ezért a meghatalmazott ügyvédek útján gyakorolt iratbetekintés tekinthető arányosnak a felperes védekezéshez való jogával. A részletesebb indoklás a releváns iratok tartalmi értékelését feltételezné, mely a Tpv. 55/B.§ (3) bekezdés intézményének kiüresedését – lényegében a törvényi szabályozás figyelmen kívül hagyását – jelentené; ugyanezen okból az alperes végzésének indokolása sem tekinthető hiányosnak. Az alperes végzése ezért nem jogszabálysértő.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[8] A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen kérte a Kúriát, hogy az ítéletet egészben helyezze hatályon kívül és a törvényszéket utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. Másodlagosan kérte, hogy az ítéletet változtassa meg akként, hogy a végzést megsemmisíti, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezi.

[9] Álláspontja szerint az ítélet az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdésébe [tisztességes eljáráshoz való jog], a XXVIII. cikk (3) és (7) bekezdéseibe [a védekezéshez és a jogorvoslathoz való jog]), a Tptv. 55. § (1) bekezdésébe és 55/A. § (1) bekezdés a) pontjába, a Tptv. 43/G. § (6) bekezdésébe, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 6. §-a szerint és 78. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésébe, valamint a Kp. 6. §-a szerint, továbbá 84. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseibe ütköző módon jogszabálysértő. A tényállás megállapítása és a bizonyítás eredményének mérlegelése, valamint az ítélet indokolása e rendelkezések szerint nem volt jogszerű. Az ügyben a jogerős ítélet indokolásából jogsértő módon nem állapítható meg, hogy az alperes a végzés meghozatalával úgy biztosította volna a védett adatok védelmét, hogy az összhangban álljon a hatékony jogvédelem, illetve a felperes védekezéshez való joga tiszteletben tartásának követelményével. A felperes hivatkozott az Európai Unió Bírósága C-438/04 számú *Mobistar* és C-51/92 számú *Hercules Chemicals kontra Bizottság* ítéleteire álláspontja alátámasztásául.

[10] A felperes állítja, hogy az ügy érdemét érintő közgazdasági kérdések kapcsán titoktartásra kötelezett versenyközgazdasági szakértő bevonására legfőképpen pont abból az okból lenne szükség, mert a felperesi jogi képviselő nem tud közgazdasági témájú iratok kapcsán érdemi nyilatkozatot tenni, és ezáltal nem is képes arra, hogy a felperes jogait e körben is hatékonyan védje. Erre vonatkozóan azonban a bíróság saját érveit az ítélet nem tartalmazza.

[11] A fentiek okán a felperes indítványozta, hogy a Kúria – a peres eljárás felfüggesztése mellett – kezdeményezze az Alkotmánybíróság előtt a Tptv. 55/A. § (1) bekezdés a) pontjának egyedi normakontrollját annak megállapítása iránt, hogy a Tptv. ezen rendelkezése – figyelemmel az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére és XXIV. cikk (1) bekezdésére – alaptörvény-ellenes.

[12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a C-438/04 számú ítéletből a felperes által idézett részlet éppen azt mondja ki, hogy a keresetek elbírálására illetékes szervezet (bíróság) az ügy teljes ismeretében nyilatkozhatson a kérelem megalapozottságáról, beleértve a bizalmas információkat is. A C-51/92 számú EUB ítélet pedig eltérő tényállás okán nem releváns jelen ügyben. Az ügyben az alperes érvelése szerint a felperes jogait jogellenes módon nem korlátozták, az alperesnek ugyanis törvényi kötelezettsége az eljárása során az üzleti titok és a zártan kezelt iratok adatainak védelme.

A Kúria döntése és jogi indokai

[13] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

[14] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálja felül.

[15] A Kúriának abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a törvényszék ítélete jogszerű-e abban a tekintetben, hogy az alperes a törvényes rendelkezéseknek megfelelően engedélyezte-e kizárólag a felperes jogi képviselője részére a harmadik fél üzleti titkát tartalmazó iratba történő iratbetekintést.

[16] A Tptv. 55/A. § (1) bekezdése szerint az iratbetekintésre jogosult az iratbetekintés során a (...) meghatározott feltételek fennállta esetén sem ismerheti meg (...) [d)] az egyéb védett adatot, kivéve, ha [da)] az adat megismerésének hiánya megakadályozná az ügyfél törvényben biztosított jogának gyakorlását, és az érintett adat védelmét szabályozó külön törvény az iratbetekintést nem zárja ki.

[17] A Tpvt. 55/B. § (3) bekezdése szerint az 55/A. § (1) bekezdés d) pont da) alpontjában (...) meghatározott esetben az eljáró versenytanács – az iratbetekintést kérő ügyfélnek az adat megismeréséhez és az adat jogosultjának az adat titokban tartásához fűződő érdekeinek mérlegelésével – az adat titokban tartásának kötelezettségét tartalmazó írásbeli nyilatkozat megtételének feltételével engedélyezi az iratbetekintést.

[18] A Tpvt. 55/B. § (4) bekezdése alapján a (3) bekezdés szerint betekintést engedélyező végzésben – ha az az adat jogosulatlan személyek általi megismerésének megakadályozása miatt szükséges – az eljáró versenytanács az adat lehető legszükségesebb mértékben és körben való megismerhetővé válása érdekében az iratbetekintés gyakorlása részletes szabályainak meghatározása mellett (...) [b)] *kivételesen*, ha az ügyfél törvényes jogainak gyakorlása csak olyan adat megismerésének lehetővé tételével biztosítható, amely adatnak a betekintést kérő általi pontos ismerete az adat jogosultjának az adat titokban tartásához fűződő érdekét közvetlenül és visszafordíthatatlanul sértheti, *előírhatja, hogy az iratbetekintés csak az ügyfelet képviselő ügyvéd vagy az ügyfél által megbízott szakértő személy útján gyakorolható* azzal, hogy a megismert korlátozottan megismerhető adatok nem tárhatók fel az ügyfélnek sem.

[19] A Tpvt. 55/B. § (3) bekezdése, „az iratbetekintést kérő ügyfélnek az adat megismeréséhez és az adat jogosultjának az adat titokban tartásához fűződő érdekeinek mérlegelésével” fordulataival, meghatározott keretek között gyakorolható mérlegelési jogkört biztosít az alperesnek az iratbetekintésre vonatkozó döntés meghozatalakor. Az alperesnek tehát azt kellett mérlegelnie, hogy a felperes adat megismeréséhez fűződő joga hogyan viszonyul az adat jogosultjának az adat titokban tartásához fűződő érdekéhez.

[20] A Kúria nem ért egyet a törvényszék ítéletének indokolásával abban, hogy a védett adatok, amelyek a piaci versenyben közvetlenül felhasználhatók lennének, megismerésének korlátozása, illetve a meghatalmazott ügyvédek útján gyakorolt iratbetekintés engedélyezése indokolás nélkül arányosnak tételezhetők a felperes védekezéshez való jogával, mivel a részletesebb indokolás a releváns iratok tartalmi értékelését feltételezné, mely a Tpvt. 55/B. § (3) bekezdés intézményének kiüresedését eredményezi. A Tpvt. 55/B. § (3) bekezdése ugyanis éppen a két szempont közötti mérlegelés jogát és kötelezettségét tartalmazza az alperesre nézve.

[21] A Kp. 85. § (5) bekezdésében foglaltak szerint a mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegeléssel való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és annak okszerűsége a közigazgatási határozatból megállapíthatók-e.

[22] Az alperes számára a mérlegelés a Tpvt. 55/B. § (3) bekezdése alapján abban a kérdésben van, hogy milyen körben korlátozza titokban tartás kötelezettségével az iratbetekintést.

[23] A Tpvt. 55/B. § (4) bekezdése alapján továbbá a jelen ügyben vitatott azon kérdésben is mérlegelnie kell, hogy az iratbetekintés csak az ügyfelet képviselő ügyvéd, illetve az ügyfél által megbízott szakértő személy útján is gyakorolható-e. A felperes már engedélyezett adatmegismeréshez való jogának gyakorlása szempontjából ez jelen esetben nem közömbös.

[24] A mérlegelés Kp. 85. § (5) bekezdésében foglalt követelményeit mindegyik, mérlegelésre okot adó tárgyban érdemben teljesíteni kell.

[25] A felperes helytállóan érvelt, amikor rámutatott, hogy a vitatott végzés valójában nem tartalmaz érdemi magyarázatot arra, hogy a felperes által igénybe veendő versenyközgazdasági szakértő tekintetében, a jogszabály révén biztosított lehetőséget az alperes részéről figyelmen kívül hagyva, pontosan milyen okból is nem jogosult az iratokba betekinteni, ha már egyszer a meghatalmazott jogi képviselő számára a korlátozott hozzáférés meghatározott feltételekkel

adott. Márpedig az alperesnek kizáró döntése okszerűségéről ebben az összefüggésben is számot kellett volna adnia.

[26] A mérlegelés okszerűsége hiányában viszont egyértelműen sérült a Kp. 85. § (5) bekezdése, azon keresztül a Tpv. 55/B. § (3) bekezdése, végső soron a felperes tisztességes eljáráshoz, illetve a védekezéshez való joga. Az alperes határozata és az azt jogszerűnek minősítő törvényszéki ítélet ezért ezen jogszabályi rendelkezésekbe ütközik.

[27] Tekintettel a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem érvelésére az eljáró tanács röviden kitér az Alkotmánybíróság, a Kúria, az Európai Unió és az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó gyakorlatára.

[28] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az iratbetekintési jog a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványa, mely a közigazgatási szerv jogszerű működésének egyik törvényi garanciája és emellett az ügyfelek hatósági eljárásban való hatékony részvételének lehetőségét alapozza meg [3223/2008. (VII.2.) AB határozat [37] bekezdés]. A 3311/2018. (X. 16.) AB határozat [27] bekezdése pedig általánosságban rögzíti, hogy a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog magában foglalja mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt az iratokat megismerje és az igazgatási szervek a döntéseiket indokolják. Az iratbetekintési joghoz kapcsolódóan az egyes hatósági eljárásokban ütközik egymással a jogorvoslathoz/védekezéshez való jog (jellemzően az ellenérdekű ügyfél minél teljesebb körű iratmegismerési jogához kapcsolódóan), másrészről a magán-, illetve üzleti titok védelméhez való jog (Kúria Kfv.II.37.731/2019/12. Kfv.II.37.751/2019/12. számú ügyek). A Kúria Kfv.III.37.720/2019/10. számú döntésében rögzítette, hogy az üzleti titokhoz való jog védelme csak valamely más védendő érdek érvényesülése érdekében korlátozható a szükséges és arányos mértékben, amiről a hatóságnak a döntés indokolásában számot kell adnia.

[29] Az Európai Unió Bíróságának versenyfelügyeleti eljárásokra vonatkozó állandó ítélezési gyakorlata szerint a védelemhez való jog tiszteletben tartása minden olyan eljárásban, amely szankció, különösen bírság kiszabásához vezethet, az uniós jog alapelvét képezi, amelyet ezen eljárások során biztosítani kell [85/76. sz. *Hoffmann-La Roche* ügyben 1979. február 13-án hozott ítélet (ECLI:EU:C:1979:36) 9. pont; C-176/99. P. sz. *ARBED kontra Bizottság* ügyben 2003. október 2-án hozott ítélet (ECLI:EU:C:2003:524) 19. pont]. Az iratbetekintés ennél fogva a védelemhez való jog biztosítására vonatkozó eljárási garanciák közé tartozik [T-212/98–T-214/98. sz. *Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet (ECLI:EU:T:2003:245) 334. pont; T-357/06. sz. *Koninklijke kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 27-én hozott ítélet (ECLI:EU:T:2012:488) 158. pont] és magában foglalja az érintett vállalkozás lehetőségét a vizsgálati iratok között található valamennyi olyan dokumentum vizsgálatára, amely hasznos lehet a védelme szempontjából [C-199/99. P. sz. *Corus UK kontra Bizottság* ügyben 2003. október 2-án hozott ítélet (ECLI:EU:C:2003:531) 125. pont; T-30/91. sz. *Solvay kontra Bizottság* ügyben 1995. június 29-én hozott ítélet (ECLI:EU:T:1995:115) 81. pont]. Analógiaként felhívható továbbá az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélezési gyakorlata is, ami megerősíti, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás elve alapján csak olyan a védekezéshez való jogot korlátozó intézkedések megengedettek, amelyek feltétlenül szükségesek egy másik (természetes vagy jogi) személy alapvető jogainak védelme vagy fontos közérdek védelme érdekében [*Jasper kontra Egyesült Királyság* (27052/95) ügyben 2000. február 16-án hozott ítélet (ECLI:CE:ECHR:2000:0216JUD002705295), 51. pont; *Van Wesenbeeck kontra Belgium* (67496/10 és 52936/12) ügyben 2017. május 23-án hozott ítélet (ECLI:CE:ECHR:2017:0523JUD006749610) 68. pont]. E követelmény adott esetben való érvényesülése nyilvánvalóan a hatósági döntés indokolása megalapozottságának függvénye.

[30] Mindazonáltal, figyelemmel a Tpvt. jogértelmezésén alapuló fentebbi érvelésre, az ügy kapcsán a Kúria a felperes által felvetett módon normakontroll szükségességét nem észlelte.

[31] A kifejtett okok miatt a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta, az alperes VJ/31-670/2017. számú végzését megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[32] A megismételt eljárás során az alperesnek vizsgálnia kell, hogy a korlátozottan megismerhető iratok körében kifejezetten a versenyközgazdasági szakértő iratbetekintése korlátozásának van-e tételesen meghatározható jogszerű indoka, és ha igen, annak mibenlétéről határozta indokolásában részletesen számot kell adnia. Ellenkező esetben a szakértő – meghatározott szabályok mellett gyakorolható – iratbetekintési jogának érvényesítése nem zárható ki.

A döntés elvi tartalma

[33] *A mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a közigazgatási szerv mérlegelése szempontjainak és azok döntés érdeméhez képest való okszerűségének a közigazgatási határozatból megállapíthatónak kell lenniük.*

[34] *Versenýügyben kivételesen a hatóság előírhatja, hogy az iratbetekintés csak az ügyfelet képviselő ügyvéd vagy az ügyfél által megbízott szakértő személy útján gyakorolható. A korlátozás mibenléte azonban tételesen, a korlátozás tartalmi elemei okszerűségére is kiterjedő módon indokolandó.*

Záró rész

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján, a felek erre irányuló kérelme hiányában, továbbá mert maga sem látta szükségét tárgyalás tartásának, az ügyet tárgyaláson kívül bírálta el.

[36] A felülvizsgálati eljárásban perköltség nem ismerhető el, mert a felperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő, ezért a Kp. 35. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 81. § (5) bekezdése alapján a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban perköltségről rendelkeznie nem kellett. Az elsőfokú eljárásban felmerült felperesi költség megállapítása a Pp. 81. § (5) bekezdésén és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdésén alapul.

[37] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján személyes illetékmentességben részesül. Erre tekintettel a tárgyi illetékfeljegyzési jog alapján le nem rótt, az Itv. 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű, a 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdés alapján számított és a 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében feljegyzett felülvizsgálati, valamint a kereseti illeték az állam terhén marad.

[38] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. április 20.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

tisztviselő